

Cieżka sytuacja gospodarcza Czech

Zmiany polityczne spowodowały daleko idące zmiany gospodarcze

Praga, w październiku 1938 r.

Zmiany polityczne, jakie zaszły ostatnio w Czechosłowacji, spowodowały również daleko idące zmiany gospodarcze. Nowa sytuacja gospodarcza wymaga od rządu czechosłowackiego podjęcia decyzji o podjęciu trudnej sytuacji obecnej, na wyjście, z niej obronną ręką.

SPRAWY CELNE

Palącą kwestią, która musi być rozwiązana w najbliższym czasie jest dla państwa czechosłowackiego, jest dla państwa czechosłowackiego bardzo ciężka. W Sudetach bowiem pozostało 58 proc. przemysłu szklanego, 55 proc. przemysłu włókienniczego, 62 proc. przemysłu żelaznego, 76 proc. produkcji instrumentów muzycznych, 52 proc. przemysłu drzewnego, przemysł kaolinowy, większość przemysłu chemicznego.

OSŁABIEŃE BILANSU PŁATNICZEGO

Sytuacja gospodarcza państwa czechosłowackiego po odłączeniu kraju sudetckiego i Śląska Zaolzańskiego — jest dla państwa czechosłowackiego bardzo ciężka. W Sudetach bowiem pozostało 58 proc. przemysłu szklanego, 55 proc. przemysłu włókienniczego, 62 proc. przemysłu żelaznego, 76 proc. produkcji instrumentów muzycznych, 52 proc. przemysłu drzewnego, przemysł kaolinowy, większość przemysłu chemicznego.

Jeżeli chodzi o papier, to ta gałąź produkcji przestanie istnieć zupełnie w czeskim bilansie wywozowym, a papier rotacyjny musi być nawet sprowadzany, bo-

wiem obecna produkcja nie będzie w stanie pokryć zapotrzebowania.

Od państwa czechosłowackiego odpadły kapitały Europy, co poważnie osłabi bilans płatniczy Czech.

SPADEK PRODUKCJI WĘGLA

Odpadnięcie północnych terenów węglowych jest również bardzo ciężką stratą, bowiem spowodowało spadek poprzedniego stanu produkcji węgla brunatnego do 1/15. Jeżeli chodzi o ilościowe zestawienie produkcji węgla, to wymienić należy, że w okręgu sudetckim wydobywa się 14 milionów ton rocznie, podczas gdy w pozostałej części — milion ton.

Nieco lepiej przedstawia się sytuacja w przemyśle drzewnym, gdyż przy państwie czeskim pozostała 1/3 część drzewostanu.

W przemyśle cukrowniczym sytuacja przedstawia się następująco: ze 119 cukrowni — 58 pozostało przy państwie czeskim, 34 w strefie plebiscytowej, 27 — w pobliżu nowych granic. Kampania buraczana zapowiada się bardzo dobrze.

Zakłady przemysłowe, nastawione na produkcję dla celów zbrojeniowych, które pozostały na obecnym obszarze Czech, będą musiały produkcję przestawić w innym kierunku, co wobec braku inwestycji jest narażone na niepowodzenie.

SYTUACJA NA GIEŁDZIE

Jeżeli chodzi o sytuację na giełdzie praskiej, to transakcje przeprowadzane są wyłącznie dewizami i walutami. Obieg banknotów wzrósł, bardzo poważnie i wynosi 8.115 milionów, a więc o 813 milionów więcej, niż z końcem września. Pokrycie złotem wynosi 30,1 proc. Zapasy złota spadły o 335 milionów koron do sumy 2.317 milionów koron. Zapasy dewiz zmniejszyły się o 36 milionów koron i wyniosły w końcu września 87 milionów koron.

Wybrnięcie z tej ciężkiej sytuacji następcą obecnemu rządowi czeskiemu wiele trudności, które pogłębiają się przez niezakończoną ostatecznie sprawę granic państwa, co w następstwie może wywołać nowe komplikacje gospodarcze.

„Król“ poszukiwany przez policję Amator przygód w areszcie

W Marasli przed paru dniami zatrzymała policja amatora przygód, nazwiskiem Borys Seossyref, który powdował do więzienia z polecenia władz francuskich. Ciekawy ten awanturnik ma dość bogatą przeszłość i nie można mu odmówić dużej fantazji i inicjatywy.

W 1934 r. ogłosił się on królem Andory jako Borys I. W związku z tym doszło do całego szeregu zatar-

gów i w rezultacie pomysły Borys był zmuszony uciekać do Portugalii.

Wkrótce powrócił on do Francji, gdzie miał poważne konflikty z władzami i dostał się na dwa lata do więzienia. Po opuszczeniu więzienia odmówiono mu prawa pobytu we Francji. „Król“ jednak nie zadowolony z tego i został obecnie ponownie aresztowany.

Dwukrotnie wzrosła ilość upadłości i nadzorów w Warszawie

Według oficjalnych danych wydziału handlowego Sądu Okręgowego w Warszawie w r. b. znacznie wzrosła ilość upadłości i nadzorów ogłoszonych przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych w Warszawie. W okresie od 1-go stycznia r. b. do 1-go listopada r. b. ogłoszono 65 upadłości i 30 nadzorów, podczas gdy w tym samym okresie roku ubiegłego ogłoszono 39 upadłości i przy-

znano odroczenie wypłat 7 firm.

Z wystaw

Wystawa malarstwa — W. Borowskiego, Z. Glinickiego i E. Wyszatyckiej — rzeźby — Olgii Niewskiej — otwarta od dnia 3 listopada r. b. w nowo utworzonych salach Sim'u. — Królewska Nr. 11.

Nie zwlekaj

Natychmiast zaprenumeruj A B C
dziennik narodowo - radykalny, je-
dyne w Polsce pismo, które nie
współpracuje z żydowskim bu-
m ogłoszeń

WIADOMOŚCI Z TORU

Wyniki gonitw z dnia 1 b. m.

GON. 1. Dyst. 1600 m. Nagr. 1400 zł: 1) Półwa (41), 2) Ultimo (30,5), Lawina (9,5), 4) Olaf (77,5), 5) Rio Rita II (104,5), 6) Markietanka (45), 7) Aar pozostała na starcie. Wygr. w 1 min. 40 sek. latwo o 2 d. Tot. 23,5, franc. 6,6 i 5,50, porz. 187.

GON. 2. Dyst. 1600 m. Nagr. 1400 zł: 1) Mixt i Lewandowski, 2) Alice (63,5), 3) Karapet (31), 4) Okey (92), 5) Krystian (189), 6) Elstera (12,5), 7) Pamir (18), 8) Borneo (387), 9) Lea II (323), 10) Aza (31), Wygrane w 1 min. 45 s. o 2 d. Tot. 29 franc. 12,50, 21,50 i 14.

GON. 3. Dyst. 1100 m. Nagr. 2400 zł: 1) Edeling z Kusnieruk, 2) Cielczak (12,50), 3) Ekharr (40), 4) Lumpa (136,5), 5) Pierrette (43,5), 6) Kalwila (121), Barcarola pozostała na starcie, Wygr. w 1 min. 11 s. 6 wino o pół d. Tot. 26,50 franc. 6, 6,50 i 6,50, Porz. 101.

GON. 4. Dyst. 1100 m. Nagr. 2400 zł: 1) Dukat II z Kusnieruk, 2) Nebra (52), 3) Ewa (43), 4) Jorisaka (31), 5) O. K. (94,5), Omnesan zajęła drugie miejsce po proteście zdyskwalifikowana. Wygr. w 2 min. 24 s. w walce o krótki łeb. Tot. 115,5, franc. 16 i 11,50, Porz. 1091.

GON. 5. Dyst. 2400 m. Nagr. 4000 zł: 1) Dingo z Balcer, 2) Jalousie (15) i Królowa (54), 4) Libretto (14,5), 5) Rinaldo II (45), Wygr. w 2 min. 46 s. latwo o 4 d. Tot. 18 franc. 7,50, 6 i 7, Porz. ps 54.

GON. 6. Dyst. 2100 m. Nagr. 1000 zł: 1) Jolie z Lipowicz, 2) Ramona IV (22), 3) Rebeka (40), 4) Styl (11,5), 5) Tanew (szedł pod zerem). Wygr. w 2 min. 27 s. wysłana o 1 d. Tot. 13,50 franc. 7,50 i 9,50, Porz. 62.

GON. 7. Dyst. 1600 m. Nagr. 2400 zł: 1) Bouboile z Lipowicz, 2) Iris (14,5), 3) Ilocezy (61,5), 4) Janisier (6,5), Delaval (32,5), 6) Iffet (14,5), 7) Ingola (80), Wygr. w 1 min. 43 s. w walce o zęba. Tot. 52, franc. 10, 9 i 18, Porz. 481.

GON. 8. Dyst. 1100 m. Nagr. 1800 zł: 1) Dukat II z Kusnieruk, 2) Kres (20), 3) Cześć (21), 4) Chwat (41,5), 5) Bari (32,5), 6) Marina (250), 7) Funika (64,5), Koral II (112,5), Wygr. w 1 min. 10 s. finiszem o krótki łeb. Tot. 19,50 franc. 7, 7 i 7,50, Porz. 131.

GON. 9. Dyst. 2100 m. Nagr. 1800 zł: 1) Jolanta z Kusnieruk, 2) Nebra (52), 3) Ewa (43), 4) Jorisaka (31), 5) O. K. (94,5), Omnesan zajęła drugie miejsce po proteście zdyskwalifikowana. Wygr. w 2 min. 24 s. w walce o krótki łeb. Tot. 115,5, franc. 16 i 11,50, Porz. 1091.

GON. 10. Dyst. 2400 m. Nagr. 4000 zł: 1) Dingo z Balcer, 2) Jalousie (15) i Królowa (54), 4) Libretto (14,5), 5) Rinaldo II (45), Wygr. w 2 min. 46 s. latwo o 4 d. Tot. 18 franc. 7,50, 6 i 7, Porz. ps 54.

UZWARTEK 3. II.

6.30 Piesń „Kiedy ranne wstają zorze“
6.35 Muzyka (płyty) 1.00 Dziennik poranny 1.15 Muzyka (płyty) 8.00 Transmisja świąteczna z kościoła akademickiego św. Anny w Warszawie
11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa
12.03 Audycja południowa 15.10 Koncert w wykonaniu Kwartetu Smyczkowego Kościoła Krakowskiego 15.50 Pogadanka gospodarcza — wygł. dr. Wiktor Ormicki 16.00 Dziennik popołudniowy 16.05 Wiadomości gospodarcze 16.20 Dom i szkoła — gawęda w oprac. Antoniego Karpowicza 16.35 Utwory Cezarego Franc na wykon. na organach Józef Pawlak 17.05 Pierwsza walka o ziemię polską — odczyt wygł. Wacław Lipiński 17.20 Koncert solistów 16.40 Audycja dla wsi 18.30 „Nasz język“ — audycja prof. Witolda Doroszewskiego 18.40 Plusy i minusy rekordów sportowych 19.00 Muzyka salonna w wykonaniu Małej Orkiestry 20.35 Audycja informacyjna 21.00 Koncert Chopinowski w wykonaniu Henryka Sztopmki 21.30 „Rozmowa o życiu i śmierci“ — Jerzego Andrzejewskiego — wieczór literacki 22.00 Muzyka religijna (płyty) 22.55 Przegląd prasy 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego 23.05 Wiadomości z Polski w języku angielskim

NAJCIEKAWSZE AUDYCJE
17.30 Koncert solistów.
21.00 Koncert Chopinowski — Henryk Sztopmka.
21.30 „Rozmowa o życiu i śmierci“ — wieczór literacki.

WARSZAWA II

14.00 Zespół Pawła Ryńskiego 15.00 Najbardziej słyszane muzyki — koncert (płyty) 15.50 Jan Sebastian Bach (płyty) 16.40 Wiadomości sportowe 16.45 Porę informacyjna 16.50 Kasia solistów 17.10 Pogadanka aktualna 17.20 Pogadanka społeczna 17.35 życie kulturalne stolicy 17.40 Giuseppe Verdi: Maza załobna (Requiem) 31.05 „Zaduszki“ — kwadrans pomyślny 21.15 Niedokończona Symfonia Schuberta n-moll Nr. 8 (płyty) 21.40 Muciala śpiewaczy Konrada Zelechowskiego 22.00 Utwory Artura Honeggera (płyty) 23.45 Ryszard Wagner (płyty)

AUDYCJE KRÓTKOFALOWE
0.05 Muzyka polska w wykonaniu Pawła Ryńskiego 0.45 Dziennik w języku polskim i angielskim 0.55 Co słychać w sporcie polskim — pogadanka w języku angielskim 1.00 Śpiew i wiołonożca 1.20 „Wśród lwowskich orla“ — fragment z książki Wacława Lipińskiego 3.00 „Święto umysłowe“ — Zaduszki — pogadanka 2.10 Koncert Chopinowski w wykonaniu Henryka Sztopmki 3.45 Muzyka religijna w wyk. Poznańskiego Chóru Katedralnego pod dyr. Wacława Chęburowskiego

WARSZAWA II

14.00 Zespół Aleksandra Junowicza i Jana Przybyłowskiego 16.00 Organy i zespoły wokalne — koncert popularny (płyty) 16.00 Wolfgang Amadeusz Mozart (płyty) 16.40 Wiadomości sportowe 16.45 Porę informacyjna 16.50 Kasia solistów 17.10 „Jak urządzać inspekcję handlową w Warszawie“ — reportaż 17.40 Muzyka taneczna (płyty) 21.00 Wenecja w muzyce — koncert popularny (płyty) 21.50 Z zagadnień historii sztuki 22.10 Recital śpiewaczy Filiseo Cittadini — tenor 22.40 Muzyka taneczna z dancingu „Café-Club“

STACJE KRÓTKOFALOWE

0.05 Skrzypce i fortepian 0.45 Dziennik w języku polskim i angielskim 0.55 Pogadanka aktualna 1.00 w dzień św. Huberta. Piesni wydźwiękowe 2.00 Dwadzieścia lat temu — pogadanka w języku angielskim 2.10 Zespół harmonistów Władysława Kaczyńskiego

Karpaty — kraj tysiąca możliwości

Obrady naukowego zjazdu karpackiego

WEDRÓWKI NARODÓW

Dwudniowe obrady zjazdu naukowego poświęconego Karpatom środkowym i wschodnim, odbywały się w Krakowie w atmosferze niezwykle ożywionej.

Zarówno w sekcji humanistycznej, jak i gospodarczej prelegenci których wykłady wydrukowano i rozdano uczestnikom zjazdu na kilka dni przedtym, ograniczyli się tylko do podkreślania głównych myśli, zawartych w swych pracach i odpowiadali raczej na interpelacje dyskutujących.

Ogromne zróżniczkowanie obrazu Karpat polskich pod każdym względem — językowym, etnicznym, narodowościowym, kulturalnym, dało ostatnim badaniom coraz silniej się uwidocznić, dla tego też wytyśnienia zjawisk etnicznych i etnograficznych najszybciej wschodniej góralszczyzny szukać należy w dawnych ruchach ludnościowych, a więc historii.

Zarówno więc etnografowie, przyrodnicy, geografowie jak i językoznawcy, kreśląc obraz dzisiejszego stanu rzeczy, muszą stale wracać do okresu wędrowek wołoskich, które ukształtowały ten teren, w zależności od podłoża etnicznego, jaki zastały, w mozaikę, do dziś się jeszcze zmieniającą pod wpływem wewnętrznej migracji, wywołanej stałym przeludnieniem obszarów karpacczych.

Po referacie prof. Janowa, który na podstawie danych językowych usiłował ustalić szlaki wędrowek grup rumuńskich na terenie dzisiejszej chuculszczyzny, wywodziła się ożywiona dyskusja na temat migracji. Chodziło o ustalenie kierunku infiltracji niezaprzeczonych wpływów polskich który uzgodniono, jako kierunek z północy ku południowi.

Duże zainteresowanie wśród słuchaczy wywołały referaty prof. UJK dr. K. Dobrowolskiego i dr. Dobrowolskiej o zagadnieniu wołoskim w Karpatach wschodnich, z których pierwszy opracowany był z punktu widzenia etnograficzno — socjologicznego, drugi zaś — historycznego. Referaty te uzupełniały się wzajemnie i wywoływały ożywioną dyskusję.

ZYWIÓŁ POLSKI Z MAZOWSZA

Najnowsze badania antropologiczne, z którymi zapoznali uczestników zjazdu R. Falkowski i docent Mydlarski, poparli twierdzenie językoznawców, że żywił polski w Karpatach infiltrował przede wszystkim z Mazowsza. Według tych badań bowiem na Huculszczyźnie, a w pierwszym rzędzie na Łemkowszczyźnie znajdujemy wielką ilość elementów rasowych, właściwych etnograficznej Polsce.

SZLACHTA ZAGRODOWA

Szczególnie ożywiona dyskusja wywodziła się po referacie prof. Zaborskiego („Rozmieszczenie ludności w Środkowych i Wschodnich Karpatach polskich według języka i wyznania“) nad zagadnieniem stosunkowo luźno związanym z referatem, ale mającym swoją specjalną wymowę i aktualność, mianowicie szlachty za grodowej. Głos zabierali m. in. plk. Horak, mgr. Paczosa, mgr. Makarewicz i inni znawcy przedmiotu, którzy dorzucili szereg

uwag, oświetlając zagadnienie to ze stanowiska historycznego, językowego i t. d.

W sekcji ekonomicznej zjazdu wygłoszone referaty zlewały się w całość, obrazującą stosunki gospodarcze w środkowych i wschodnich Karpatach, przy czym jako zagadnienie pierwsze była rozważana kwestia rozgraniczenia zagrodnień łakowo — pastwiskowych i leśnych.

NIE ZIEMIA, LECZ PRZEMYSŁ

Obraz bogactw mineralnych Karpat nakreślił prof. U. J. dr. B. Świderski, zwracając uwagę na konieczność zidentyfikowania poszukiwań nowych złóż. Dr. L. Grodzicki mówiąc o strukturze własności rolnej w Karpatach polskich, podkreślił że rozwiązanie problemu rolnego jest niemożliwe za pomocą środków wyłączenia rolnych.

W związku z interesującym referatem dr. St. Leszczyńskiego na temat przemysłu uzdrowiskowo — letniskowo — turystycznego w Karpatach, w którym referent udowodnił, że przemysł ten jest po ważnym źródłem ubożności Karpat, podkreślono w dyskusji, iż nie ziemia, lecz przemysł powinien stać się podstawą bytu ludności regionu karpacczego.

Poza tym ożywioną dyskusję wywołał referat nac. Małassy („Możliwości rozwoju gospodarstwa Karpat polskich“), w której jako zasadnicze zagadnienie postawiono sprawę związania źródeł energetycznych w Karpatach z C. O. P.

Eksport węgla karwińskiego do Holandii

Jedną z firm eksportowych w Gdyni i Gdańsku zawarła w tych dniach z Biurem Sprzedaży Węgla i Koksu kopalń karwińskich pierwszą transakcję na eksport węgla dla wielkich pieców w Holandii. Pierwszy transport wynosi na razie 3 tys. ton i traktowany jest jako ładunek próbny. Węgiel odprawiony zostanie do miejsca przeznaczenia w początkach listopada drogą morską. Pertraktacje w sprawie dalszych transportów węgla karwińskiego są w toku.

Ukaranie tancerki za „odmłodzenie się“

Przed sądem grodzkim w Łodzi odpowiadała tancerka jednego z kabeletów łódzkich, Kazimiera Stec, oskarżona o fałszowanie daty urodzenia w dowodzie. Kazimiera Stec, która urodziła się w r. 1911 przerobiła w dowodzie datę na 1913 r.

Przed sądem okręgowym Stecówna tłumaczyła się, że nie wiedziała, iż za odmłodzenie się może być pociąg-

nięta do odpowiedzialności, a przewidywała datę dlatego, iż chciała wydać się młodszą zarządcy lokalu, w którym pracowała. Sąd skazał tancerkę na 1 miesiąc aresztu z zawieszeniem wykonania wyroku.

Strajk mundantek

W Krakowie grozi strajk, jakiego jeszcze nie było w Polsce. Mianowicie mundantki adwokackie zorganizowały się w związku zawodowym i zażądały od adwokatów zawarcia umowy zbiorowej. Jednak adwokaci stanowczo odmówili i mundantki adwokackie zagroziły strajkiem, jak twierdzą, okupacyjnym.

Należy zaznaczyć że mundantki adwokackie otrzymują b. niskie wynagrodzenie, niektóre 30 zł. miesięcznie (za 7 godzin pracy biurowej).

Nowe garaże w Warszawie

T. zw. głód garażowy w Warszawie powinien być usunięty w nowym sezonie budowlanym. Na ukończeniu jest bowiem budowa garażu na ulicy Oboźnej, obliczonego na 280 wozów. Poza tym w budowie jest garaż na 20 samochodów przy ul. Solec. W rozpatrzeniu są projekty budowy dalszych garaży przy zbiegu ul. Promenada i Słonecznej (około 400 boksów), przy zbiegu Słonecznej i Olszewskiej, na ul. Kręchowieckiej i Marymonckiej (około 200); poza tym zatwierdzono projekt budowy garażu przy ul. Targowej 26 (40 boksów).